

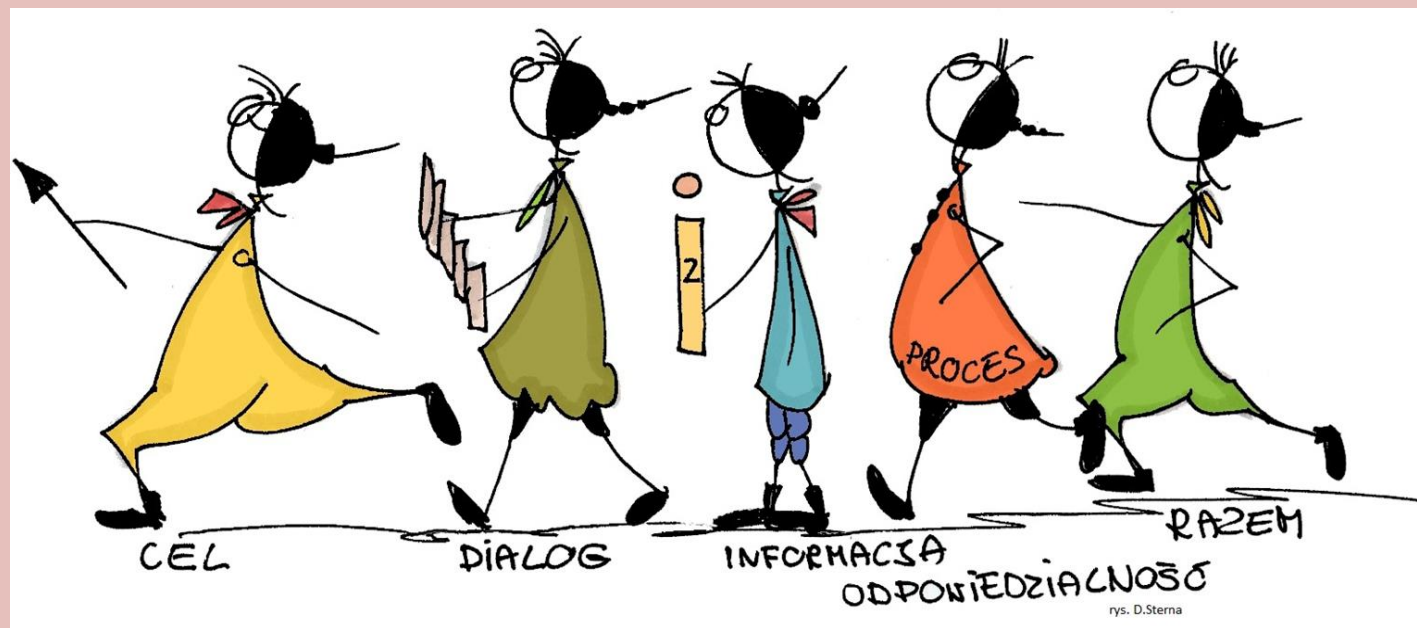

SZKOŁA
UCZĄCA SIĘ

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Ocenianie kształtujące strategicznie

Program "Szkoła ucząca się", zainicjowany w 2000 roku, jest przedsięwzięciem Centrum Edukacji Obywatelskiej i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanym przez CEO.

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

SZKOŁA
UCZĄCA SIĘ

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Ocenienie kształtujące to nie tylko ocenianie

OK jest połączeniem wielu elementów, które składają się na specyficzną i efektywną metodę nauczania i uczenia się.

Ocenianie kształtujące polega na pozyskiwaniu przez nauczyciela i ucznia w procesie edukacji informacji, które pozwolą rozpoznać, jak przebiega ten proces, aby po pierwsze nauczyciel modyfikował na bieżąco swoje nauczanie, po drugie, uczeń otrzymywał informację zwrotną, pomagającą mu się uczyć.

Pięć strategii ocenienia kształtującego

- I. Określamy i wyjaśniamy uczniom cele uczenia się i kryteria sukcesu.
- II. Organizujemy w klasie dyskusje, zadawamy pytania i zadania, dostarczające informacji o tym, czy i jak uczniowie się uczą.
- III. Udzielamy uczniom takich informacji zwrotnych, które umożliwiają im robienie widocznych postępów.
- IV. Umożliwiamy uczniom wzajemne korzystanie ze swojej wiedzy i umiejętności.
- V. Wspomagamy uczniów tak, aby stali się autorami procesu własnego uczenia się.

Planowanie lekcji z uwzględnieniem celów lekcji i kryteriów sukcesu (I strategia)

Cel: Informowanie uczniów czego i po co się będą uczyć.

Cele

- (a) zrozumiałe dla uczniów i w miarę możliwości dla nich interesujące;
- (b) kompatybilne z podstawą programową;
- (c) Możliwe do osiągnięcia przez uczniów.

NP.: *Dowiemy się, co powiedzieć, aby na coś komuś pozwolić lub mu zabronić.
Nauczymy się jak się wyrazić, aby zrobić zakupy.
Poznamy słowa odnoszące się do przedmiotów używanych w domu na co dzień.*

Planowanie lekcji z uwzględnieniem celów lekcji i kryteriów sukcesu (I strategia)

Kryteria sukcesu

- na co będziemy zwracać uwagę,
- po czym poznamy, że cele zostały osiągnięte.

Na przykład do celu: Nauczymy się jak się wyrazić, aby zrobić zakupy.

Kryteria:

- Potrafię poprosić w sklepie o wybrany artykuł.
- Umiem zapytać o cenę
- Wiem, jakich słów grzecznościowych powinienem użyć.
- Prawidłowo stosuję zaimki osobowe.

Kryteria do: zadania, lekcji i sprawdzianu

SZKOŁA
UCZĄCA SIĘ

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Korzyści z I strategii

Uczeń: wie, czego ma się nauczyć, może wziąć odpowiedzialność za swój proces uczenia się

Nauczyciel: Dzięki określeniu, czego chce uczniów nauczyć, może lepiej zaplanować aktywności na lekcji.

Rodzice: Wiedzą, czego uczą się ich dzieci i mogą im w tym pomóc.

Uczeń i Nauczyciel: Mogą monitorować proces uczenia się.

SZKOŁA
UCZĄCA SIĘ

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Pozyskiwanie informacji od uczniów (II strategia)

Nauczyciel na bieżąco pozyskuje informacje o tym, jak radzą sobie z nauką jego uczniowie oraz dostosowuje do tego metody i techniki nauczania. Wskaźnik wpływu według Hattiego – 0,9

Jak to można zrobić: pytać uczniów o ich opinię, analizować refleksje uczniów, podsumowywać z uczniami lekcję, korzystać z samooceny uczniowskiej, analizować OK zeszyty uczniów itd

Dialog (strategia II)

Zdobywania informacji zwrotnej od uczniów to w dużej mierze na zadawanie pytań i pozyskiwaniu odpowiedzi, czyli prowadzenie dialogu.

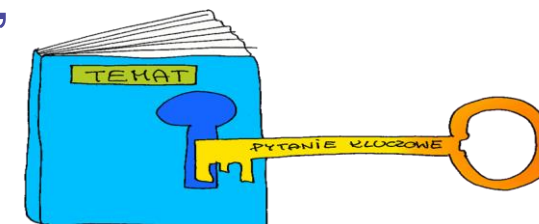
W OK celem zadawania pytań jest pobudzenie uczniów do myślenia.

Wskazówki do zadawania pytań:

- zadawać pytania otwarte;
- polecić uczniom, aby najpierw przedyskutowali odpowiedź w parach;
- dać uczniom czas na pomyślenie nad odpowiedzią;
- ustalić zasadę losowania osoby, która udzieli odpowiedzi;
- niekaranie za błędną odpowiedź.

Pytania kluczowe:

Czy wilki występują też na Antarktydzie?; Jakie nazwy zwierząt poznaliście słuchając piosenek?

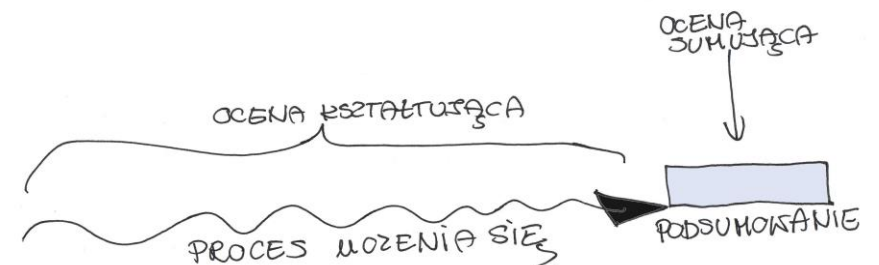
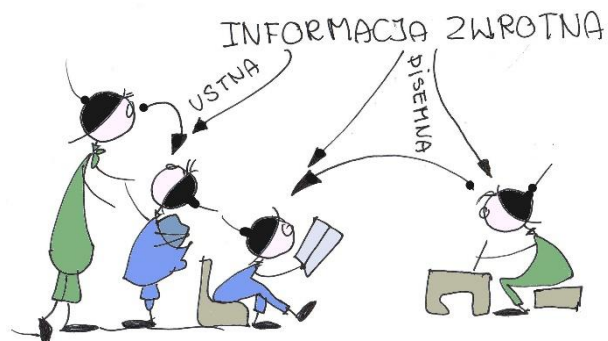

Ograniczenie wystawiania stopni na rzecz informacji zwrotnej (III strategia)

Pełna informacja: przekazuje uczniowi, co zrobił dobrze, co wymaga poprawy i jak to należy zrobić, oraz jak uczeń może dalej się rozwijać.
Odnosi się tylko do określonych wcześniej kryteriów sukcesu.

Zasada: W procesie nabywania wiedzy uczeń otrzymuje ocenę kształtującą, a po jego zakończeniu – ocenę sumującą.

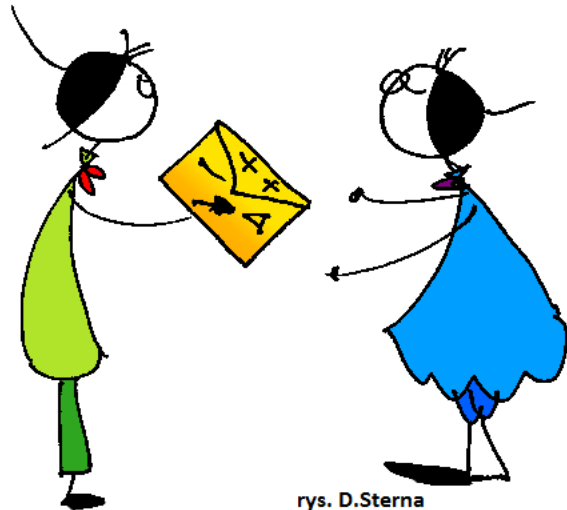
Informację zwrotną może przekazać nie tylko nauczyciel; może ona pochodzić od innego ucznia (ocena koleżeńska) lub być dokonana samodzielnie (samoocena).

Umożliwianie uczniom wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności (IV strategia)

W OK przyjmuje się założenie, że uczenie się jest procesem społecznym, dlatego warto jak najczęściej organizować uczniom pracę w parach lub grupach, nawet podczas edukacji zdalnej.

rys. D.Sterna

Możliwość wzajemnego uczenia się i stosowania oceny koleżeńskiej (informacja zwrotna, a nie ocena wyrażona stopniem!)

SZKOŁA
UCZĄCA SIĘ

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Uczeń samodzielny i odpowiedzialny (V strategia)

Nauczyciel:

- Zachęca do samodzielności.
- Nie podaje gotowych rozwiązań i procedur do wykonania.
- Włącza uczniów w proces nauczania.
- Bazuje na uczniowskiej samoocenie.
- Umożliwia uczniom wybór.
- Zachęca uczniów do kreatywności, podejmowania wyzwań i decyzji.
- Buduje partnerstwo pomiędzy sobą, a uczniami.
- Wierzy w możliwości każdego ucznia.

SZKOŁA
UCZĄCA SIĘ

PPP

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

P – Powoli
P – Pomagać
P – Podlewać

SZKOŁA
UCZĄCA SIĘ

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Dziękuję za wysłuchanie prezentacji

Zapraszam do kontaktu:

danuta.sterna@ceo.org.pl